

Laholms kommun

Rektorn vid Veingeskolan 7-9

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Veingeskolan 7-9
i Laholms kommun

Tillsyn i Veingeskolan 7-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Laholms kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Veingeskolan 7-9 besöktes av Skolinspektionen mellan den 27 och 28 februari 2013.

Fakta om skolan

Veingeskolan 7-9 återfinns i Veinge, ett samhälle i Laholms kommun som ligger knappt 7 kilometer norr om Laholms tätort. Skolan har under de senaste åren genomgått en totalrenovering samt fått en tillbyggnad. I skolbyggnaden inryms även Veingeskolan F-6. Skolorna har gemensam budget men leds av varsin rektor och utgör egna skolenheter. Till årskurs 7 tillkommer även elever från Knäredsskolan. Vid Veingeskolan 7-9 går 223 elever. Elever och lärare är indelade i tre arbetslag (A, B och C) i en vertikal organisation, det vill säga en klass från årskurs 7, 8 och 9 i samma arbetslag. Lärarna undervisar så mycket det är möjligt, utifrån behörighet och tjänstgöringsgrad, med de elever som tillhör arbetslaget.

Av Skolverkets statistik för år 2012 framgår att skolans genomsnittliga meritvärde är 207 poäng och att det är 84 procent av eleverna som når målen i alla ämnen. 91 procent är behöriga till yrkesförberedande program och 90 procent till högskoleförberedande program på gymnasieskolan. Vid en analys av Skolverkets statistik för åren 2008-2012 framgår att skillnaden mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärde har minskat. Det är också en ökande andel elever som blir behöriga till gymnasieskolan och som når målen i alla ämnen. Inom ämnet idrott och hälsa finns en tendens att eleverna antingen når höga betyg eller att de inte når betyg alls.

Helhetsbedömning

Veingeskolan 7-9 har under de senaste åren förbättrat sina resultat avseende genomsnittligt meritvärde, behörighet till gymnasieskolan och andel elever som når målen i alla ämnen. Under denna period har även överensstämmelsen mellan resultat och nationella ämnesprov ökat. Det finns dock varje år elever som inte når målen i alla ämnen och det är även många elever som inte når de högre betygen. Detta visar att skolan behöver fortsätta att utveckla undervisningen så att den i ännu högre utsträckning är strukturerad och innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. Skolan behöver även förbättra arbetet med särskilt stöd. Rektorn och lärarna har ett tydligt fokus på att undervisningen ska planeras och genomföras utifrån läroplanens krav. I de

kompetensutvecklingsinsatser som genomförts har fokus i hög utsträckning legat på hur lärarna ska bedöma utifrån kunskapskraven. Trots detta har skolan inte utvecklat sina skriftliga individuella utvecklingsplaner som heller därför inte lever upp till lagens krav på sådana.

Verksamheten präglas av trygghet och studiero och det råder generellt ett gott förhållningssätt mellan elever och personal. Eleverna upplever i hög utsträckning att lärarna har tilltro till deras förmåga. Dock förekommer emellanåt incidenter och vid skolan förs diskussioner om hur lärarna ska hantera dessa på ett likvärdigt och adekvat sätt både under lektionerna och utanför dessa. Rektorn fungerar som pedagogisk ledare och tar sitt ansvar för skolans resultat och för att utveckla verksamheten. Vid skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Laholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 augusti 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen ska vara strukturerad och innebära ett aktivt lärarstöd för eleverna såväl i helklass som enskilt.
- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Av skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs. Av läroplanen framgår att utforskande, nyfikenhet och lust att lära

ska utgöra en grund för skolans verksamhet och att skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Av intervjuerna vid Veingeskolan 7-9 framkommer att eleverna upplever att de har bra lärare eftersom alla lärare har ett bra bemötande av dem. Eleverna beskriver dock att vissa lärare "är så pass snälla att de inte säger åt oss trots att det behövs". Resultatet av Skolinspektionens enkäter till eleverna i årskurs 9 höstterminen 2012 visar också att stor andel av eleverna upplever att lärarna uttrycker tillit till deras förmåga, men däremot att undervisningen inte är tillräckligt stimulerande eller att man som elev får tillräckligt med utmaningar. I intervjun menar eleverna att detta till viss del beror på att en del lärare inte är tillräckligt tydliga i sin gränssättning gentemot elever som inte är motiverade. Inspektörerna kunde vid de lektionsobservationer som genomfördes se exempel på det som eleverna berättat om i intervjuerna. Medan några lärare har en tydlig struktur och klargör syftet med lektionen för eleverna, är det andra lärare som inte på motsvarande sätt är aktiva i sitt stöd till samtliga elever. I de senare fallen ägnades lektionen, för en stor andel av eleverna, inte åt skolarbete mer än den tid när läraren stod i närheten av dem. Eleverna uttrycker också att detta kan innebära att lärarens fokus enbart hamnar på den elev som är i behov av detta stöd, medan de som vill utvecklas vidare lämnas åt sig själva. Lärarna och rektorn berättar att de känner igen problematiken. I intervjuerna med lärarna och elevhälsan förs det också fram att det i skolan finns en tendens att ibland mer fokusera på att det är eleverna som behöver skärpa sig, snarare än att det är läraren som behöver förändra undervisningen så att den är utformad på ett sådant sätt att den hjälper eleverna att göra just detta. Lärarna menar att de på skolan behöver diskutera vad de skulle kunna förändra i sin undervisning för att bättre möta elevernas behov och förutsättningar. De menar dock att det inte sker dels på grund av begränsade resurser, och dels på att det finns en rädsla att förändra sina arbetssätt eftersom det inte är säkert att man lyckas bättre med nya metoder. Rektorn berättar att hans insatser för att utveckla undervisningen består i att lärarna under de senaste åren arbetat med så kallat företagsamt lärande. Detta menar han har fått stort genomslag i undervisningen, men att det kvarstår behov av att utveckla undervisningen så att det finns en tydlig koppling till kursplanernas centrala innehåll och kunskapskrav i alla ämnen.

Skolan behöver fortsätta att utveckla sin undervisning så att den blir strukturerad och så att eleverna erbjuds aktivt lärarstöd. Detta i syfte att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås får ledning och stimulans att utvecklas vidare.

Författning

1 kap 4 § skollagen

3 kap 3 § skollagen

5 kap 2 § skolförordningen

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, en likvärdig utbildning

Lgr 11, 2.2 Kunskaper

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Motivering

Av skollagen framgår att barnets bästa ska vara utgångspunkt i all utbildning som rör barn. Med barn avses varje människa under 18 år. Vidare framgår att eleverna ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad och den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen av verksamheten. Av läroplanen framgår att rektor har ett särskilt ansvar för att skolans arbete utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Veingeskolan 7-9 har en planering för sin verksamhet. Av den framgår dock inte hur skolan avser utforma elevernas inflytande. Lärarna genomför även pedagogiska planeringar. Enligt rektorn finns en ambition att det av de pedagogiska planeringarna ska framgå inom vilka delar eleverna ska ha inflytande, även om rektorn är medveten om att så ännu inte är fallet. Vid intervjuer med eleverna framkommer att de inte uppfattar att det finns något gemensamt förhållningssätt för lärarna avseende hur de arbetar med inflytande. De uppfattar heller inte att inflytandet ökar i takt med att de blir äldre. Enligt de enkäter som Skolinspektionen genomfört med elever i årskurs 9 framkommer att omkring hälften av eleverna inte upplever att de har reella påverkansmöjligheter i undervisningen. Enligt rektorn och lärarna beror detta till stor del på att de är dåliga på att tydliggöra för eleverna allt det som de faktiskt har inflytande över. Lärarna menar också att frågan om hur de ska arbeta för att ge eleverna ett reellt inflytande tidigare har diskuterats mer aktivt. Lärarna menar dock sig se ett

behov av att gemensamt diskutera fram nya former inte minst för att kunna medvetandegöra eleverna om sitt eget sätt att lära. Lärarna menar också att detta är viktigt för att det ska bli tydligare för eleverna vad de har inflytande över. Rektorn ser också behovet av detta utifrån hur skolan på ett bättre sätt kan arbeta med klassråd och elevråd. Rektorn menar att råden i alltför hög utsträckning ägnas åt frågor som i och för sig är viktiga för eleverna som exempelvis utbudet i cafeterian, men att det inte blir utbildningen som blir i fokus.

Skolan behöver därför under ledning av rektorn föra gemensamma diskussioner om hur man avser utforma elevernas inflytande så att det ökar i takt med stigande ålder och mognad. Hur skolan avser utforma inflytandet ska därefter anges i planeringen av verksamheten.

Författning

1 kap 10 § skollagen

4 kap 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Särskilt stöd

Bedömning

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Eleverna ska få det särskilda stöd som utredningen visar att de behöver.
- Den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller att eleven har andra svårigheter i skolsituationen ska anmäla det till rektor.
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Utredningen ska ske i samråd med elevhälsan.
- Rektor ska se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår av särskilt stöd ska ges i den omfattning och på det sätt som eleven har rätt till. Om det på något sätt framkommer att en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska detta anmälas till rektor som ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart

obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd och ett åtgärdsprogram ska utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Veingeskolan 7-9 har inarbetade arbetsformer för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Av intervjuerna med lärarna och rektorn framgår däremot att det finns en osäkerhet inom skolan när lärarna ska anmäla till rektorn om ett stödbehov. Enligt lärarna är de osäkra på var gränsen mellan individanpassning och särskilt stöd går. Då rektorn uppfattat denna osäkerhet har rektorn infört så kallade mitt-termiskonferenser som ett sätt att kunna fånga upp om en elev riskerar att inte nå målen. Rektorn berättar dock att de vid skolan inte upprättar åtgärdsprogram för alla elever som riskerar att inte nå målen, då de i vissa fall anser att det handlar om att en elev behöver disciplinera sig. I dessa fall anmäls inte behovet till rektorn som heller inte initierar en utredning som landar i ett beslut om att ett åtgärdsprogram inte ska upprättas. I de exempel på detta som rektorn tar gör dock Skolinspektionen bedömningen att det rör sig om sådana situationer där lagen kräver att läraren ska anmäla till rektorn att eleven har svårigheter i sin skolsituation varpå en utredning skyndsamt ska ske.

I de fall rektorn ser till att en utredning sker visar intervjuerna att dessa i många fall genomförs av en enskild lärare eller av lärarna inom ett arbetslag. Skolans rutiner är utformade så att de ska ske i samråd med elevhälsan, men enligt elevhälsan och lärarna är det långt ifrån alltid som det sker. Enligt lärarna beror det på att de inte vill belasta elevhälsan mer än nödvändigt. Rektorn menar även att det utifrån kommunens sätt att organisera elevhälsan är svårt att få den tillgång till elevhälsans personal som han anser att det finns behov av och att detta särskilt gäller tillgången till specialpedagogisk kompetens, men även skolpsykolog. Lagen kräver dock att samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. I och med att skolan inte arbetar på ett tillräckligt systematiskt sätt med att utreda elevers behov finns en uppenbar risk att de anpassningar som lärarna gör i sin undervisning inte gynnar elevens kunskapsutveckling, vilket i sin tur leder till att eleven inte får sitt stödbehov tillgodosett. I tillsynen har det också kommit fram exempel på att så varit fallet. Det är därför väsentligt att utredningen sker på ett sådant sätt att skolan får en idé om på vilket sätt och i vilken omfattning stödet ska ges.

Av de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av är en del av god kvalitet då de konkret beskriver vilka behov eleven har och vilka åtgärder som skolan avser vidta för att komma tillrätta med dem. I andra framgår inte elevens

behov eller hur skolan ska ge eleven stöd. I stället beskrivs vilka insatser skolan förväntar sig att eleven ska göra för att nå ett betyg i ämnet.

Rektorn behöver därför utveckla arbetet med särskilt stöd så att det blir tydligt för lärare när de ska anmäla till rektorn att de befarar att en elev inte kommer att nå kunskapskraven som minst ska nås, eller har andra svårigheter i sin skolsituation. Skolan behöver också utveckla arbetet så att utredningen sker i samråd med elevhälsan och på ett sådant sätt att skolan har en idé om på vilket sätt och i vilken omfattning stödet ska ges. Vidare ska rektorn tillse att åtgärdsprogrammen tydligt beskriver elevens behov samt de insatser som skolan gör för att eleverna ska nå kunskapskraven och lyckas i sin skolsituation.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- I de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Veingeskolan 7–9 har i avvaktan på att en central mall för skriftliga individuella utvecklingsplaner ska tas fram för Laholms kommun återgått till ett system där lärarna på papper kryssar i var eleven befinner sig på en skala som går från F-A. Utöver detta kryss finns möjlighet för läraren att skriva egna kommentarer. Av de skriftliga individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår att de inte uppfyller lagens krav på sådana. Detta beror på att de omdömen som ges i planerna i alltför liten utsträckning görs i förhållande till kunskapskraven i det aktuella ämnet. I stället är det vanligt att lärarna

redovisar resultat på prov, vilket betyg eleven förväntas nå eller att eleven genomför en "stabil insats" eller ska fortsätta att "jobba på". I de framåtsyftande skrivningarna hamnar ofta ansvaret på eleverna som till exempel ska "be mer om hjälp" och "lägga mer tid på studier därhemma". Av intervjuer med rektor och lärarna framgår att de är medvetna om att deras skriftliga individuella utvecklingsplaner inte är bra, men att de valt att inte prioritera det utvecklingsarbetet eftersom detta krav troligtvis kommer att försvinna. Skolinspektionen vill dock göra rektor uppmärksam på att skolan är skyldig att följa gällande lagstiftning.

Detta innebär att skolan behöver utveckla sitt arbete med att följa elevernas kunskapsutveckling så att det blir tydligt för eleven och dennes vårdnadshavare hur långt de har nått i förhållande till kunskapskraven och hur de kan utvecklas vidare. Av den anledningen behöver arbetet med skriftliga individuella utvecklingsplaner utvecklas så att omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och att det framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Författning

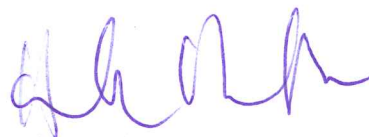
10 kap 13 §

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz
Undervisningsråd

Helena Olivestam Torold
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).